

**Delegationen för korrekta utbetalningar från
välfärdssystemen**

Fi 2016:07

fi.korrektutbetalningar@regeringskansliet.se

www.korrektutbetalningar.se

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

**Remissvar – betänkande Kvalificerad välfärdsbrottslighet –
förebygga, förhindra, upptäcka och beivra (SOU 2017:37)**
Ju2017/04129/KRIM

Inledning

I delegationen har vi beslutat att jag, i egenskap av delegationens ordförande, svarar på remissen. De flesta myndigheter och organisationer som delegationens ledamöter representerar är egna remissinstanser och lämnar egna remissvar. Det är därför inte rimligt att ledamöterna ska enas kring ett remissvar som skulle kunna avvika från deras myndigheters svar.

Allmänt om utredningen

Utredningen har bl.a. gått igenom ett stort antal brottsanmälningar från nio olika myndigheter. Syftet har varit att identifiera vad som kännetecknar den kända misstänkta brottsligheten mot välfärdssystemen. Det är alltså kända, misstänkt avsiktliga fel från bidragssökande som har studerats.

Delegationen för korrekta utbetalningar har ett bredare uppdrag som innefattar att titta på alla typer av felaktiga utbetalningar, inte enbart avsiktliga fel, samt även på överutnyttjande av välfärdssystemen. I vårt uppdrag ingår också att göra en uppskattning av den totala omfattningen av felaktiga utbetalningar, dvs. även av det mörkertal som inte är känt.

De risker för fel som utredningen har identifierat och de förslag som har presenterats är dock i stor utsträckning relevanta för alla typer av felaktiga utbetalningar och det är med stort intresse som jag tagit del av dem.

Mina synpunkter på förslagen nedan baseras på vad vi hittills sett i vår utredning. Det bör dock understrykas att vi ännu inte har några resultat från egna större undersökningar.

Jag ser det som positivt att utredningen föreslår åtgärder på viktiga områden och jag ställer mig i huvudsak bakom förslagen. En del av förslagen anser jag dock behöver utredas ytterligare innan beslut fattas, det gäller t.ex. förslagen om en ny organisation för att bekämpa brott mot välfärdssystemen (kapitel 11) och inrättandet av en samordnad utbetalningsfunktion (kapitel 14).

Kommentarer kring vissa förslag

Nedan följer särskilda kommentarer kring några av utredningens förslag.

7.4.5 Migrationsverket ges direktåtkomst till uppgifter i andra myndigheters databaser

7.5 Ett effektivare och mer ändamålsenligt informationsutbyte

8.3 Förbättrade möjligheter att inhämta uppgifter till beslutsunderlaget

Förslagen under *avsnitt 7.5* och *8.3*, liksom förslaget i *avsnitt 7.4.5*, syftar till att underlätta informationsutbyte mellan myndigheter och mellan myndigheter och organisationer genom att ge myndigheter större möjlighet att inhämta uppgifter och genom att utvidga underrättelseskyldigheten.

Jag anser att ett ökat informationsutbyte är centralt för att upptäcka och förhindra felaktigheter som kan leda till att utbetalningar inte blir korrekta. I vår kartläggning hittills är det också tydligt att ökat informationsutbyte skulle leda till bättre förutsättningar för korrekta utbetalningar. Utredningens förslag vad gäller detta är därför viktiga.

Såväl den pågående digitalisering av myndigheternas verksamheter som det förestående införandet av arbetsgivardeklaration på individnivå (månadsvisa inkomstuppgifter) kommer att skapa bättre förutsättningar för ökat informationsutbyte. Vi kommer därför fortsatt behöva titta på hur utbyte av information kan utvecklas.

7.6.2 Bolagsverket bör ges bättre förutsättningar att kontrollera inlämnade uppgifter

För att förbättra förutsättningarna för korrekta uppgifter i register föreslår utredningen bl.a. ett tillägg i regeringens instruktion till Bolagsverket. Enligt förslaget ska det i instruktionen anges att Bolagsverket ska kontrollera uppgifter i register som de ansvarar för i syfte att säkerställa att dessa "... i större utsträckning speglar verkliga förhållanden". Jag anser att "i större utsträckning" bör strykas.

8.2.4 Utbetalning av lönegaranti ska handläggas av Skatteverket

Utredningen föreslår att Skatteverket övertar ansvaret för utbetalningen av lönegarantin. Att centralisera utbetalningsfunktionen till en nationell myndighet kan ha fördelar som att kompetensen samlas på ett ställe vilket skulle kunna minska sårbarheten i verksamheten och främja likformig hantering. Jag har dock svårt att se hur de problem som utredningen pekar på skulle lösas genom en flytt av utbetalningsfunktionen från länsstyrelsen till Skatteverket. De identifierade problemen och riskerna handlar främst om att beslut om lönegaranti fattas på felaktigt underlag och att de som beslutar om lönegarantin måste fatta skyndsamma beslut på det underlag som finns tillgängligt. Länsstyrelsen har här enbart en utbetalande funktion, besluten fattas av konkursförvaltare, rekonstruktör eller Kronofogdemyndigheten.

14.5 En samordnad utbetalningsfunktion bör inrättas

Utredningens bedömning är att en samordnad statlig utbetalningsfunktion bör inrättas och kombineras med en förstärkt utbetalningskontroll. Därför föreslår utredningen att det utreds hur en sådan funktion bör organiseras och hur dess uppdrag närmare bör se ut. Jag välkomnar att man tittar närmare på denna fråga men anser samtidigt att det kan behövas ytterligare kunskap om vilka för- och nackdelar som olika typer av samordnade utbetalningsfunktioner kan ha innan beslut om att inrätta en sådan fattas.

16.10 Förslaget till lag om ändring i bidragsbrottslagen (2007:612)

16.11 Förslaget till lag om ändring i lagen (2008:206) om
underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen

Jag ser positivt på de förslag till ändringar i bidragsbrottslagen och lagen om underrättelseskyldighet som utredningen föreslår. Här vill jag dock understryka vikten av att invänta slutsatser från Utredningen om utvärdering av bidragsbrottslagen (Fi 2016:08) som har till uppgift att just titta närmare på tillämpningen av dessa två lagar och om det finns behov av ändringar.

Sven-Erik Österberg